

ነንሕድሕዱ ዝላተም ፕሮፖጋንዳ፡ ባህሪ ወንነቱ የቃልዕ ምበር ኣየዐውትን።

ኢሳያስ ኣፈወርቂ ወትሩ ድላዩ ምስ ገበረዮ። ብዛዕባ ንሱ ኣብ ልዕሊ ዜጋታት ኤርትራ ዝወስዶ ስጉምቲ ዝግጠ ሰብ ኣይኮነን። ከምኡ ስለ ዝኾነ ድማዩ ቡቲ ዝወስዶ ኣረሜናዊ ስጉምቲ ኣብ ክንዲ ዝሕፍር፡ ተገልቢጡ ከስተናዕቑ ከባጩ ዝሰማዕ።

እዚ ብናይ መንነት ቅልውላው ርጋኣት ዝሰኣነ ፈራሕ ጨካን ሰብዚ፡ ሓንሳብ ሓንሳብሲ ነቲ ባዕሉ ዝወስዶ ገበናዊ ተግባራትን ስትራቴጂካውያን ጌጋታትን ኣነ ኣይፈለጥኩን ኣይነበርኩን ብዝብል ድኹም ምክንያት ንኻልኣት ከላግበሎም ይፍትንዮ። ጌጋታትካን ሳዕቤናት ጌጋታትካንሲ ባዕልኻ ደኣ ተሰከም፡ ተሓተተሉ ክበሃሎ እንክሎ ከኣ ከም ብዱል ናይ ሓሶት ሕርቃን የርኢ። እቲ ውሳኔ እቲ ትእዛዝ ናትካዩ በዓልኻ ድማ ትሕተተሉ ንዝብሉ ሰባት ብሓሳብ ዘይኮነ ብኣካል ብምጥፋእ እፎይ ናይ ምባል ስሩት ኣመል ኣለዎ።

እዚ ሰብ ነዚ ህዝብን ሃገርን ልክዕ ከም ሕጋዊ ስልጣን ዘለዎዩ ኣስተርሕዩ ዝገዝእ ዘሎ። እታ ሃገር ርስቱ እቲ ህዝቢ ጥሪቱ ቆጶሩ ከም ቃሕታኡ ይገዝእ ኣሎ። ይመርሕ ኣይኮነን ዘሎ፡ ይገዝእዮ ዘሎ። ስቕ ኢልካ ከይትግዛእ ሕልና ዘይቅበሎ ባርነት ኮይኑ፡ ዓው ኢልካ ዓገብ እንተበልካ ነቶም ባርነት ብሰናይ ፍቓዶም ዝተቐበሉ ኣመለኹቱ ልኢኹ ብዘይ ዝኾነ ሕቶን መረዳእታን ብበትሪ ይሰሃለካ። ኣካልካ የጉድለካ። ብኡ ንብኡ የጥፈኣካ። ንሓሳብ ንርእይቶ ብስነ-መጎት ሓይሊ ብምቕታል ክስዕር ዝሓልም ደንቆሮ ገዛኢ።

ኤርትራውያን ኣብ ትሕቲዚ ፈራሕ ጨካን ውልቀ-ሰብ ሰናይ ፍቃድ ካብ ዝኣትው ነዊሕ ዓመታትዮም ገይሮም። እዚ ድሕሪ ምብራር ግዳማዊ ገዛኢ ዘሎ 28 ዓመታት ጥራሕ ዘይኮነ፡ ብዘይጭበጥ ፖለቲካዊ ምክንያት ሃይማኖታዊ እምነት ከም መፈላለዩ ተጠቐሙ። ስለምንታይ ዘይብሉ ብናቱ ኣገላልጻ ጨንር ዳንጋ ወዲቡ ካብ ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ ዝተፈልየሉ መጀመርያ ሰብዓታት ወሲኽካ ኣስታት 48 ዓመት ኮይኑ ኣሎ። ኣብ ትሕቲ መሪር ፖለቲካዊ ጭቆና 48 ዓመታት ምንባር ኣብ ደቡብ ኣፍሪቃ ዝነበረ ዓሌታዊ ስርዓት ምበር ካልእ መወዳድርቲ ዘይርከቦ ክልተ ወለዶ ዝተሳቐይሉ ጸሊም ታሪኽዮ።

ተማሂርና ዝብሉ፡ ሃብቲ ኣለና ዝብሉ፡ ናይ ግድምና ገድሊ ኣለና ዝብሉ፡ ሕልናኦም ዝሸጡ ንባርነታዊ ኣገዛዝእ ዝረገሙ ኣመለኹቲ ኣብ ዙርያኡ ኣሰሊፉ ብባህሪ ኮነ ብተግባር ንምምሳል ዝገብሮ ፈተነታት ከኣ ካብ መለለይታቱ ሓደዮ። ንኣብነት ካብ ዝሓለፈ ዓመት ጀሚሩ ምስ ገለ ሰበሰልጣን ኢትዮጵያ ገይረዮ ዝብሎ ዕርቀ ሰላም፡ ከቲመዮ ዝብሎ ስትራቴጂካዊ ውዑላት ጸዕዳ ሓሶቱ ዝሕብርዮ። ብውጥን ብመደብ ጠለባት ህዝቢ ክምልስ መሰረታዊ ባህሪኡ ስለ ዘየፍቅደሉ፡ ሓሶትን ታህዲዱን ብማዕረ ወዲኑ ከም ቅኑዕ ፖለቲካዊ መትከላዊ መርህ ሒዙ ቀጻልነት ጨፍላቕ ኣገዛዝኣኡ ንምርግጋጽ ይሰርሕ ኣሎ።

እዚ ጸረ-ህዝቢ ባእታ ከይተሰከፍ ህዝቢ ኤርትራ ዕምቆት ዘለዎ ፖለቲካዊ ፍልጠት የብሉን። ደሞክራሲ እንተሃብካዮውን ክጠቀሙ ዝክእል ኣይኮነን። ኣነ ንስለኡ ክብል ዝበዝሕ ዕድመይ ኣብ ቃልሲ ዘሕለፍኩም ናይ ፖለቲካ ሰብ ከም ምጅነይ መጠን፡ ንህዝቢ ኤርትራ ካብ ካልኣት ዝያዳ እፈልጠየ። ህዝቢ ኤርትራ ብተሓሳስባኡ ድሑርዮ። ፈራሕዮ። ተጠባሪ ድማዮ። ስለዚ ኣብ ሓደ መድረኽ ጫውጫው እንተበለ ከመይ ከምዘደቅሶ ኣፈልጥየ እናበለ ዝጀሃር ሕሱር ባእታዮ። ነቲ ዝምከሓሉ ናይ ጥልመትን ምድንጋር ሜላ ባዕሉ ታሕቲ ወሪዱ ዝሰብከሉ ዝደኸመሉ እንተዝኸውንውን ኣይምኸፍኣን። ንሱ ብኸፉ፡ በቶም ናትና ዝብልም ፖለቲካዊ መርገጽ ዘይብሎም ምእዙዛት ኣመልኹቱ ገይሩዮ ዘመሓላልፎ። እንተኾነ ሎሚ ቁጽሪ ናይ ቶም ብደረጃ ላዕለዎት ካድራትን መራሕቲ ህግደፍን መንግስትን ተባሂሎም ዝግለጹ መጋበርያታቱ፡ ገለ ብህድማ፣ ገለ ብምድሰካ፣ ገለ ብማእሰርቲ፣ ገለ ብእርጋን፣ ገለ ብቀዋሚ ሕማም፣ ገለ ብሞት ስለዝተፈልይዎ ናይ ቀደም ፖለቲካዊ ምቕት የብሉን። ምስ እናተጠራጠረ ዝልእኮም ኣዝዮም ውሑዳት መጋበርያታቱ ብሓይሊ ፖለቲካዊ ቀዝሒ ዝህረመሉ ዘሎ ወቕቲዮ።

ሃገራዊ ፖለቲካዊ ስልጣን ተቆጻጸረ ካብ ዝበለሉ ክሳብ ሎሚ ገይርዎ ዘይፈልጥ፡ ኣብ ዝሓለፈ ወርሒ፡ ለዕለዎት ዝበሃሉ ካድራቲን ልኡኻቲን ሓደ ናይ ሓሶት መልእኽቲ ኣሰኪሙ ናብ ህዝቢ ኣዋፊርዎም ነይሩ። ገለ ግዜ ኣኼባ ገለ ግዜ ከኣ ሰሚናር ኢሉ ድማ ይገልጸ ነይሩ። ትሕዝቶ ናይቲ ወፍሪ ብናይ ሓሶት ፕሮፖጋንዳ ህዝቢ ምድንጋርዮ። ቅድሚ ናብ ህዝቢ ምኻዶም ነቲ ሓሶት ብኸመይ ሓቂ ኣምሲሎም ከቕርብዎ ከም ዘለዎ ቅድመ ስልጠና ወሲዶምዮም። ፈለጥቲ ውሽጢ ከም ዝብልዎ ኢሳያስ ሎሚ ናይ መወዳእታ ዕድልና ምዃኑ ፈሊጥኩም ንህዝቢ ከመይ ምሳና ደው ከም ዝብል ተወሳኺ ሜላታት ክትምህዙ ኣለኩም። ህዝቢ ኣይተቐበለናን ኣይሰምዐናን ዝበሃል ጸብጸብ ክሰምዕ ኣይደልንዮ ከም ዝበሎም ተፈሊጡ ኣሎ። ብተነጻጸሪ ህዝቢ ዝነቐሓሉ መድረኽ ብምዃኑ ግን ተልእኾኦም ኣይፈጸሙን። ኣየፍረዩን። ኣብ ባይታ ዝጸንሑም ሰሚዶም ርእሶም ኣድኒኖምምበር ኢሳያስ ዝበሎ ፈጸሞም ኣይተመልሱን።

እቶም ስማውያን ሚኒስተራትን ኣዘዘቲ ሰራዊትን ጸጥታን ዝኾኑ ካድራት ኢሳያስ፡ ንህዝቢ ብውዴታ ዘይኮነ ብግዴታዮም ኣኪበዎ። ገለ ካብቲ መደናገሪ ምህታቶም ድማ፡ ኤርትራ ዝፈሸለት ሃገር እናተባህለት እንከላ ከምትስፍውቲ፣ ህዝቢ ኤርትራ ኣብ ዲቕ ዝበለ ድኽነት እናነበረ ከም ኣብ ብልጽግና ዝነበር፣ ኣብ ጭቆና እናነበረ ከም ኣብ ሓርነት፣ ብጃምላ እናተሰደ ከም ኣብ ቤቱ ተረጋጊኡ ዝነበር ዘሎ፣ ናይ ወጻኢ ዝምድናታት ኤርትራ ተነጺሉ እናሃለወ ከም ቅቡል፣ ጂኦግራፊያዊ ልኡላውነት ኤርትራ ኣብ ሓደገኛ ኩነታት ወዲቐ እናሃለወ ዘሰክፍ ከምዘይብሉ እንታይ ደኣ ውሑስ ከም ምዃኑ ... ወዘተ ክሰብኩ ፈቲኖም። ዝረኸቦ መልሲ ግን ሎሚ ትማሊ ኣይኮነን ዝብል ነይሩ።

እቶም ህዝቢ ኣታሊሎም ንኢሳያስ ከሓጉሱ ዝወፈሩ በዓል ነይሮም ይመስለኩም፡ ዑስማን ሳልሕ ስማዊ ሚኒስተር ሚኒስትሪ ጉዳያት ወጻኢ፣ የማነ ገብረኣብ እሙን ስለያ ኢሳያስ፣ ኣልኣሚን መሓመድ ሰዲድ ስማዊ ጸሓፊ ህግደፍ፣ ስማዊ ጀነራል ኣብራሃ ካሳ ሓላፊ ሃገራዊ ድሕነት፣ ወለደሚካኤል ኣብራሃ ስማዊ ሚኒስተር ዞባዊ ጉዳያት ዝርከብዎምዮም። ኩሎም ንርእሶም ሰይጥኖም ከከንዲ ዝኸለቶም ህዝቢ ከሰይጥኑ እንተዘየለ ከርዕዩ ተዋፊርዎ።

ኣብ ኩሉ ቦታታት ዝደጋገም ዝነበረ ሓሳባት ከኣ ነቲ ሲንጋፎር ክንከውን ኢና ናይ ተስፋ እንጀራ ዘዘኻኸር፡ እንቋዕ ደኣ ወያነ ተሳቦሪ ሓመድ ተደብዮ ምበር ድሕሪ ደጊም ሓያል ምክትታል ዝግበረሉ ጽላታት ቁጠባን ልምዳትንዮ። ካብ ፖለቲካዊ ዲፕሎማሲያዊ ሴክቴራት ነጻልካ ማለትዮ። ሓሶት ምስ ታህዲድ እናተሓናፈጽካ። ሑጻ ቸሜንቶ ተንዲኖ ዚንጎ ሞራላ ... ወዘተ ከም ጠለብኩም ክመጽኣልኩምዮ። መዓርፎ ነፈርቲ ካብ ናይ መቐለ ዝገፍሐን ዝበለጸን ክንሃንጸልኩም ኢና። ናይ ኣብ ደደቐቐ ዝዓልባን ዝበራን ነፈርቲ ዕልቕልቕ ክህሉዮ። ወደባት ብዕጽፊ ክዓቢወይ ክሰፍሑዮ። መሳለጥያታት ኣዝዩ ዘመናዊ ኮይኑ ኣብዚ ውን ዕልቕልቕ ናይ ሰብ፡ መካይንን መራኽብን ክህሉዮ ሳላ ትዕግስትኹም። ውጽኢት ምጽማምኹምን ጽንዓት መንግስትናንዮ። ንኺድ ጥራሕ!

እንቋዕ ደኣ ወያነ ነበረ ነበረ ኮነምበር ተወንዚፎም ዝጸንሑ ዕድላት ሳይንስን ቴክኖሎጂን ክኸፈትልኩምዮም። ኣብ ዝርገሐ ሓይሊ ኤሌትሪክ ኮነ ዕደላ ማይ ዝውዕሉ ማሽኔሪታት ክተኣታተው ስለዝኾኑ ከተማታትና ድሕሪ ደጊም ኣይክጽልምታንዮን። ብጽምኢ ማይ ዝነቅጽ ጎሮሮ ኣይክህሉንዮ። መሕጸቢ ኣካላት ኮነ ክዳን ጸገም ኣይክህሉንዮ። ናውቲ ሕርሻ ካብ ብዕራይን ማሕራሻን ናብ ዘመናዊ መሳርሒታት መከናዎይኹን ክቕየርንዮ። ስሉጥ ስራሕ ፍርያም ምህርቲ ምሕፋስ ክንጀምር ኢና። ጥሜት ደሓን ኩኑ ... ወዘተ።

ሓታቲ፡ ሓንሳብ ኣብዚ ሞ ብዛዕባ ትግባረ ቅዋም፡ መሳላት፡ ሃገራዊ ኣገልግሎት ዋላ ሓንቲ ኣይበልካን?

መላሲ፡ ኣርኪብካ ቅዋምዶ እንታይዶ ትብል ኣለኻ? ወያነኮ ኣጽዋር ይሸምት ታዕሊም የካይድዮ ዘሎ።

ሓታቲ፡ ዋእ ወያነ ደኣ ተሳቦሩ ተደብዮዶ ክትበለና ኣይጸናሕካን? ኣሎድዮ?

መላሲ፡ ኣብ መቐለዮ ተኣኻኺቡ ዘሎ መሊኡ ኣይተቐብረን።

ሓታቲ፡-ምስ ኢትዮጵያ ተሰማሚዕና ኢልኩም ንሳቶም ሃገራዊ ቅዋምን ሃገራዊ ባይቶን ኣለዎም ንሕና ድማ ሃገራዊ ቅዋምን ሃገራዊ ባይቶን የብልናን እቲ ስምምዕ ብኸመይ ተሳሊጦ፡ መንኻዩ ወሲንዎ?

መላሲ፡ ግደፎዚ ቅዋም ወዲ ቅዋም ዝበሃል፡ ንሕና ኣብ ዝኾነ ሃገር ከይድካ ዘይርከብ ብ1994 ኣብ 3ይ ውድባዊ ጉባኤ ህዝባዊ ግንባር ሓድነት ኤርትራ ህግደፍ ዝተመሰረተሉ ምጳኑዩ ዝጸደቐ ሃገራዊ ቻርተር ኣለና። ሽዑ ዝተመርጸ መሪሕነት ድማ ኣለና። በዚ ኣይትሰከፍ።

ሓታቲ፡- ኣነ ዝሓተካ ዘለኹ ናይ ህዝቢ ናይ ሃገር ንስኻ ትምልሰለይ ዘለኻ ናይ ውድብ ናይ ህግደፍ፡ ዘሓተትኩኻ ኣይትመልስ ንዝሓተትኩኻ መልሲ ሃበኒ።

መላሲ፡ እንታይ ኣሚንካ ደኣኻ ክንድዚ ተዳፊርካ? ብልሕትን በትርን ህግደፍ ዘንጊዕካዮም መስለኒ። ካብ ሕጂ ንደሃር ዝበሃልካ ትሰምዕ ዝተኣዘዝካዮ ከኣ ትፍጽም ኣኸለ።

ካልእ ሓታቲ፡ ነዚ ኩሉ ክተኣታቶ ዝበልካዮ ማሸነሪታትን ካልእንኻ እኹል ባጀት ተታሒዘሉ ኣሎ ማለት ድዩ? ንምጳኑኻ ናይዚ ዓመትትዚ ሃገራዊ ባጀት ኤርትራ ክንደይዩ?

ባጀት፡ እንታይ ባጀት? መንግስትናኮ ብጸላእትን ተጸባእትን ተኸቢቡ ነዛ ሃገርን ህዝብን ክብል ስኑ ነኺሱ ብጽፍሩዩ ሃገር ዝመርሕ ዘሎ። ንኤርትራ ከምዘን ኣብ ኖርማል ዝነብራ ዘለዋ ሃገራት ቆጶርካስ ሃገራዊ ባጀት ክንደይዩ ኢልካ ትሓትት? ሃገራዊ ባጀት ዝበሃል ስለዘይብልና ክንድዚ ክብለካ ትጽቦ? ኣይትሕስቦ። ህግደፍኻ ሓሶት ኣይፈቱንዩ!

ዘይነብ መ/ብርሃን

ሚያዝያ 2019

ብሓልዮት ደሞክራሲያዊ ግንባር ሓድነት ኤርትራ ዝፍኖ፡ ድምጺ ሰላምን ደሞክራሲን ኤርትራ፡ 19-04-2019